

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 13.10.2008
KOM(2008) 640 galutinis

2008/0194 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl tarptautinių mokėjimų Bendrijoje

(Tekstas svarbus EEE)

(pateikta Komisijos)

{SEC(2008) 2598}

{SEC(2008) 2599}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. BENDROSIOS APLINKYBĖS

Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Šis pasiūlymas priimti reglamentą, kuriuo pakeičiamas Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 2560/2001 dėl tarptautinių mokėjimų eurais, teikiamas užbaigus peržiūrą, kurią Komisija atliko nuo 2005 m.

Šia iniciatyva siekiama pakeisti esamą reglamentą, kad jį būtų galima suderinti su rinkos pokyčiais (bendros mokėjimų eurais erdvės sukūrimu), pagerinti vartotojų teisių apsaugą ir sukurti tinkamą teisinį pagrindą šiuolaikinės ir veiksmingos ES mokėjimų sistemos tobulinimui. Kartu siekiama suderinti Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 ir 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/64/EB dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje sąvokas bei formuluotes.

Reglamento peržiūra visų pirma buvo siekiama baigti kurti mokėjimo paslaugų eurais vidaus rinką, kurioje būtų veiksmingai konkuruojama ir nesiskirtų tarptautinių ir nacionalinių mokėjimų tvarka – tai leistų sutaupyti nemažai lėšų ir būtų naudinga visai Europos ekonomikai.

Bendrosios aplinkybės

Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 2560/2001 dėl tarptautinių mokėjimų eurais įsigaliojo 2001 m. gruodžio 31 d. Šiuo metu jis taikomas kredito pervedimams, grynujų pinigų išėmimams iš bankomatų ir elektroniniams mokėjimams (įskaitant mokėjimus kortelėmis) eurais, kurie neviršija 50 000 EUR. Reglamentu užtikrinama, kad tarptautinis mokėjimas eurais vartotojui kainuotų tiek pat, kiek atitinkamas mokėjimas eurais jo valstybėje narėje.

Priėmus reglamentą komisinius mokesčius už tarptautinius mokėjimus eurais pavyko sumažinti iki nacionalinio komisinių dydžio, o Europos mokėjimų sektorius buvo paskatintas parengti ES mokėjimų infrastruktūrą, būtiną bendrai mokėjimų eurais erdvei (SEPA) sukurti. Todėl šis reglamentas gali būti laikomas SEPA pradžia.

Šio reglamento 8 straipsnyje įtvirtintas reikalavimas Komisijai parengti jo taikymo ataskaitą ir prireikus pateikti pakeitimų pasiūlymus. 2008 m. vasario 11 d. Komisijos ataskaitoje COM(2008) 64 prieita prie išvados, kad reikėtų pasiūlyti nemažai reglamento pakeitimų, siekiant pašalinti tokius per peržiūrą nustatytus trūkumus:

- būtinybę vienodų komisinių mokesčių principą taikyti tiesioginio debeto operacijoms, kad skirtingoms mokėjimo priemonėms būtų sudarytos vienodos sąlygos ir nenukentėtų šio reglamento tikslai dėl to, kad visoms elektroninėms tarptautinio mokėjimo priemonėms netaikomas vienodų komisinių mokesčių principas;
- įgyvendinimo sunkumus, kurie kyla dėl to, kad nėra paskirtos nacionalinės kompetentingos institucijos ir neteisminio ginčų nagrinėjimo institucijos, atsakingos už su šiuo reglamentu susijusių ginčų sprendimą;

- mokėjimų vidaus rinkos sutrikimą, kuri sukėlė nevienodos pareigos teikti mokėjimų balanso statistinius duomenis ir neaiški straipsnio, reglamentuojančio mokėjimų balanso duomenų teikimą, taikymo sritis.

Galiojančios pasiūlymo srities nuostatos

Kadangi siūlomais pakeitimais Reglamentas (EB) Nr. 2560/2001 būtų keičiamas iš esmės, rekomenduojama panaikinti ankstesnįjį reglamentą ir jį pakeisti nauju. Akivaizdu, kad Reglamentu (EB) Nr. 2560/2001 aprašytų problemų išspręsti negalima. Be to, Reglamento (EB) Nr. 2560 ir Direktyvos 2007/64/EB sąvokos ir formuluotės skiriasi, o dėl to galėtų kilti teisinio nuoseklumo problemų.

Derėjimas su kitomis Europos Sąjungos politikos sritimis ir tikslais

Pasiūlymo tikslai dera su Europos Sąjungos politika ir tikslais. Pirma, pradės geriau veikti Europos mokėjimo paslaugų rinka. Antra, bus plačiai remiamos kitos ES politikos kryptys, visų pirma, vartotojų politika (vartotojų naudai suvienodinant ir sumažinant komisinius mokesčius už tarptautinius ir nacionalinius mokėjimus) ir konkurencijos politika, visiems rinkos subjektams nustatant vienodas pareigas, teises ir galimybes bei supaprastinant tarptautinių mokėjimo paslaugų teikimo tvarką, kartu sustiprinant konkurenciją. Tikslai atitinka geresnio reglamentavimo ir administracinės naštos mažinimo principus. Supaprastinus ekonomines operacijas ES, bus lengviau siekti aukštesnių Lisabonos darbotvarkės tikslų – skatinti ekonomikos augimą ir kurti darbo vietas.

2. KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Konsultacijos būdai, pagrindiniai tiksliniai sektoriai ir bendras respondentų aprašymas

2005 m. birželio mėn. buvo pradėtas Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 poveikio ir su tuo susijusių klausimų tyrimas. Šiame tyrime dalyvavo valstybių narių valdžios institucijos, taip pat visų ES valstybių narių finansų įstaigos, prekybos asociacijos ir vartotojų organizacijos. Vėliau (2005 m. spalio – lapkričio mėn.) buvo surengtos viešos konsultacijos dėl Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 teksto ir galimų pakeitimų.

Komisija reguliariai konsultavosi su valstybėmis narėmis, Europos centriniu banku, finansų įstaigomis, vartotojų organizacijomis ir kitais socialiniais bei ekonominiais partneriais. Reguliariai (visų pirma 2007 m. gruodžio mėn., 2008 m. kovo ir birželio mėn.) buvo palaikomi ryšiai ir konsultuojamasi su dviem konsultaciniais mažmeninių mokėjimų komitetais (Mokėjimo sistemų rinkos darbo grupe ir Mokėjimo sistemų vyriausybės ekspertų darbo grupe).

Klausimai, susiję su mokėjimų balanso duomenų teikimu, buvo aptarti daugelyje forumų, pavyzdžiui, su Pinigų, finansų ir mokėjimų balanso statistikos komitetu, Eurostato mokėjimų balanso darbo grupe ir Europos centrinio banko įsteigta aukšto rango Bendra mokėjimų duomenų naudojimo mokėjimų balanso statistikai darbo grupe (2007 m. rugsėjo mėn. – 2008 m. sausio mėn.). Ši tema taip pat buvo aptariama

dvišalėse diskusijose su valstybių narių nacionalinių centrinių bankų ir mokėjimo paslaugų sektoriaus (Europos mokėjimų tarybos) atstovais.

2008 m. kovo mėn. 27 valstybių narių institucijoms (atsakingoms už mokėjimų balanso rengimą) buvo išsiųstas klausimynas ir paprašyta įvertinti poveikį, kuris galėtų kilti pakeitus mokėjimų balanso duomenų teikimo reikalavimus, nurodyti savo ateities planus, susijusius su statistinių duomenų rinkimu, ir pateikti išlaidų sąmatas, jei paaiškėtų, kad pakeitimai būtini.

Atsakymų santrauka ir kaip į juos atsižvelgta

Visi suinteresuotieji asmenys visiškai pritarė tam, kad būtų paskirtos kompetentingos institucijos ir neteisminio ginčų nagrinėjimo institucijos, kurios spręstų su reglamentu susijusius ginčus. Valstybės narės ir vartotojų organizacijos palankiai įvertino, o dauguma mokėjimo paslaugų sektoriaus atstovų pritarė tam, kad tiesioginio debeto operacijoms būtų taikomas vienodų komisinių mokesčių principas. Bankai labai teigiamai įvertino, o dauguma valstybių narių pritarė Komisijos ketinimui spręsti pareigos teikti mokėjimų balanso statistinius duomenis klausimą. Nedidelė valstybių narių mažuma išreiškė savo abejones dėl šio pasiūlymo. Šios dvejonės buvo išnagrinėtos rengiant poveikio vertinimą.

Remdamasi suinteresuotųjų asmenų diskusijomis, atsakymais ir raštiškomis pastabomis, Komisija parengė analizę, kurią ji pateikė dviejuose dokumentuose: Komisijos tarnybų darbo dokumente dėl Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 poveikio bankų komisiniams mokesčiams už nacionalinius mokėjimus (2006 m. gruodžio mėn., SEC (2006) 1783) ir Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 taikymo ataskaitoje (2008 m. vasario mėn., COM (2008) 64). Pastarajame dokumente prieita prie išvados, kad siekiant išspręsti nustatytas problemas reikėtų siūlyti keisti Reglamentą (EB) Nr. 2560/2001.

Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

Poveikio vertinimas

Komisija atliko poveikio vertinimą, nurodytą Darbo programoje.

Poveikio vertinime aptiriamos trys pagrindinės problemos, kurios buvo įvardytos 2008 m. vasario mėn. Komisijos ataskaitoje, skirtoje Reglamentui (EB) Nr. 2560/2001. Tai: būtinybė išplėsti Reglamento taikymo sritį tiesioginio debeto operacijoms, pareigai teikti tarptautinių mokėjimų balanso statistinius duomenis ir kompetentingų institucijų bei neteisminio ginčų nagrinėjimo institucijų, sprendžiančių su reglamentu susijusius klausimus, įskaitant vartotojų skundus, nebuvimas.

Dėl taikymo srities išplėtimo tiesioginio debeto operacijoms yra tokios galimybės: 1) neišplėsti reglamento taikymo srities tiesioginio debeto operacijoms, 2) paskatinti sektorių taikyti savireguliacijos priemonės ir (arba) rekomenduoti valstybių narių taikomas reguliavimo priemones ir 3) priimti teisės aktus, kuriais būtų išplečiama reglamento taikymo sritis.

Pasirinkus 3 galimybę, visose valstybėse narėse už nacionalines ir tarptautines tiesioginio debeto operacijas būtų renkami tokie patys komisiniai mokesčiai, o tai atitinka vertinimo ataskaitos išvadas. Vartotojai būtų apsaugoti nuo galimos diskriminacijos, susijusios su mokesčiais už tarptautines tiesioginio debeto operacijas. Europos įmonės gautų net daugiau naudos, nes jos taip pat būna gavėjos. Suvienodinus mokesčius, įmonės patirtų tokias pačias mokėjimo operacijos išlaidas, nesvarbu, kur yra mokėtojo būstinė.

Su mokėjimų balanso duomenų teikimu susijusios tokios galimybės: 4) išsaugoti esamą ribą, kai mokėjimo paslaugos teikėjui netaikoma pareiga teikti mokėjimo operacijų, neviršijančių 12 500 EUR, duomenis, 5) SEPA sukurti savanorišką papildomų pasirinktinių paslaugų (angl. *Additional Optional Service*, AOS) bendriją, kuria būtų sudarytos sąlygos toliau rinkti mokėjimo operacijų statistinius duomenis, 6) skatinti valstybes nares savanoriškai atlikti pakeitimus ir 7) mokėjimų balanso statistinių duomenų teikimo problemą spręsti teisės aktais, ši galimybė gali būti skaidoma į tris variantus: 7a) padidinti atleidimo nuo pareigos teikti duomenis ribą iki 50 000 EUR, 7b) panaikinti mokėjimo paslaugų teikėjų pareigą teikti mokėjimų balanso statistinius duomenis ir 7c) padidinti atleidimo nuo pareigos teikti duomenis ribą iki 50 000 EUR ribą, o antrame etape – iki 2012 m. sausio mėn. panaikinti pareigą teikti mokėjimų balanso statistinius duomenis.

Pagal 7c galimybę, kuriai teikiama pirmenybė, būtų kaip įmanoma sumažintos mokėjimų išlaidos ir nebebūtų administracinio skirstymo į nacionalinius ir tarptautinius mokėjimus. Be to, mokėjimo paslaugų teikėjams būtų sudarytos vienodos konkurencijos sąlygos ir supaprastinta galimybė naudotis tarptautinių mokėjimų paslaugomis. Reikalavimai teikti mokėjimų balanso statistinius duomenis būtų panaikinami palaipsniui, o pradinio etapu būtų didinama pareigos teikti duomenis riba. Tai leistų mokėjimų balanso rengėjams laipsniškai suderinti savo duomenų rinkimo metodus su reikalaujamais pakeitimais, taip kuo labiau sumažinant poveikį mokėjimų balanso statistikos kokybei.

Su kompetentingomis institucijomis ir neteisminio ginčų nagrinėjimo institucijomis susijusios tokios galimybės: 8) neskirti kompetentingų institucijų ir neteisminio ginčų nagrinėjimo institucijų ir 9) paskirti kompetingas institucijas ir neteisminio ginčų nagrinėjimo institucijas, kurios spęstų su reglamentu susijusius klausimus.

Pasirinkus 9 galimybę, kuriai teikiama pirmenybė, valstybių narių būtų paprašyta nurodyti, kurios kompetingos institucijos atsakingos už tinkamą reglamento taikymą nacionaliniu lygiu. Vartotojai ir verslo įmonės galėtų sumažinti bylinėjimosi teisme išlaidas ir paspartinti ginčų dėl mokėjimo operacijų sprendimą kreipdamiesi į arbitražą arba mediatorių.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Siūlomų veiksmų santrauka

Pasiūlymu keičiamas visų galiojančių Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 nuostatų tekstas. Be to, siūloma:

– vienodų komisinių mokesčių už tarptautinius ir atitinkamus vidaus mokėjimus

- principą pradėti taikyti tiesioginio debeto operacijoms,
- iki 2012 m. sausio mėn. palaipsniui panaikinti mokėjimo paslaugų teikėjų pareigą teikti mokėjimų balanso statistinius duomenis,
 - paraginti valstybes narės paskirti kompetentingas institucijas ir neteisminio ginčų nagrinėjimo institucijas, kurios veiksmingai nagrinėtų su šiuo pasiūlymu susijusius skundus ir ginčus.

Teisinis pagrindas

EB sutarties 95 straipsnio 1 dalis.

Subsidiarumo principas

Subsidiarumo principas taikomas, jeigu pasiūlymas nepriklauso išimtinai Bendrijos kompetencijai.

Valstybės narės negali deramai pasiekti pasiūlymo tikslų dėl šios (-ių) priežasties (-čių):

Tarptautiniams mokėjimams eurais turi būti taikomas Bendrijos lygmens reglamentavimas, nes, siekiant teisinio tikrumo ir vienodų sąlygų visiems Europos mokėjimų rinkos subjektams, visose valstybėse narėse turėtų galioti tos pačios nuostatos ir principai. Valstybės narės neturi pakankamai veiksmingų priemonių tokiems tikslams pasiekti. Alternatyva galėtų būti dvišalių susitarimų sistema, dėl kurių derėtis su visomis valstybėmis narėmis būtų sunku ir ilgai užtruktų, o jų įgyvendinimas pareikalautų daug lėšų ir būtų sudėtingas.

Bendrijos veiksmais pasiūlymo tikslai bus geriau pasiekti dėl šios (-ių) priežasties (-čių):

Bendrijos veiksmais būtų užtikrinta, kad visose valstybėse narėse bus visiškai suderintos nuostatos, visų pirma, valstybių narių lygiu panaikinant tarptautinių mokėjimų kliūtis, kaip antai pareigą teikti mokėjimų balanso statistinius duomenis. Aukščiausias tikslas sumažinti tarptautinių mokėjimų išlaidas geriausiai būtų pasiektas ES lygiu.

Suinteresuotieji asmenys (pirmiausia valstybės narės ir mokėjimo paslaugų sektorius) bendrai sutaria, kad nustatytus politinius tikslus veiksmingiausiai galima pasiekti pasitelkiant Bendrijos priemonę.

Todėl šis pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

Proporcingumo principas

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytos (-ų) priežasties (-čių).

Pasiūlymu neviršijama tai, kad neišvengiamai būtina šiems tikslams pasiekti. Valstybės narės gali pačios nuspręsti, kokias kompetentingas institucijas ir neteisminio ginčų nagrinėjimo institucijas paskirti, ir savo nuožiūra gali pasirinkti jau

esamas įstaigas. Kiek tai susiję su statistinių duomenų teikimu, valstybės narės gali laisvai pasirinkti alternatyvų mokėjimų balanso duomenų rinkimo metodą, kuriuo pakeistų mokėjimo operacijų duomenų teikimą.

Pasiūlymu siekiama kuo labiau sumažinti pokyčių poveikį nacionalinėms institucijoms, ūkio subjektams ir piliečiams. Norėdamos sumažinti savo sąnaudas, valstybės narės gali pasitelkti esamas administracijos struktūras ir įstaigas. Vietoj mokėjimų balanso statistinių duomenų teikimo pasirinkus kitus duomenų rinkimo metodus, atitinkamose valstybėse narėse turėtų būti pastebimai sumažinamos statistinių duomenų teikimo išlaidos. Suvienodinus komisinius mokesčius už vidaus ir tarptautines tiesioginio debeto operacijas, suinteresuotieji asmenys neturėtų patirti didesnės finansinės ar administracinės naštos.

Pasirinkta priemonė

Siūloma priemonė – reglamentas.

Kitos priemonės būtų netinkamos dėl toliau nurodytos (-ų) priežasties (-čių):

Pasiūlymu siekiama pakeisti galiojantį reglamentą. Turint galvoje šias aplinkybes, siekiant kuo didesnio suderinimo, kartu nereikalaujant nacionalinių perkėlimo priemonių, ir atsižvelgiant į šį pasiūlymą, tinkamiausia reglamento teisinė forma.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas Bendrijos biudžetui poveikio neturi.

5. PAPILDOMA INFORMACIJA

Supaprastinimas

Pasiūlyme numatytas Bendrijos teisės aktų supaprastinimas ir administracinių procedūrų supaprastinimas privatiems asmenims.

Suderinus siūlomo reglamento ir Direktyvos 2007/64/EB tekstą, turėtų būti užtikrintas teisinis nuoseklumas ir aiškesnė sąsaja tarp abiejų mokėjimus reglamentuojančių teisės aktų, taigi būtų supaprastintas teisinis pagrindas.

Tikimasi, kad laipsniškas pareigos teikti mokėjimų balanso statistinius duomenis panaikinimas padės 12 valstybių narių, kurioms šis pasiūlymas turės poveikį, kasmet sumažinti mokėjimo paslaugų teikėjams tenkančią administracinę naštą 300–400 mln. EUR. Be to, poveikio vertinimo rezultatai ir valstybių narių, jau panaikinusių šį duomenų teikimo metodą, patirtis rodo, kad įvedus alternatyvius statistinių duomenų rinkimo metodus žymiai sumažės visuomenei tenkančios duomenų teikimo išlaidos. Remiantis preliminariais Europos Komisijos skaičiavimais ir atsižvelgiant į visas pradines prielaidas ir abejones, susijusias su taikomu išlaidų modeliu, statistinių duomenų teikimo išlaidos 12 valstybių narių sumažės nuo 600–800 mln. EUR per metus iki 75–150 mln. EUR per metus. Pavienėse valstybėse narėse duomenų teikimo išlaidos galėtų sumažėti vidutiniškai tris ar keturis kartus.

Galiojančių teisės aktų panaikinimas

Priėmus pasiūlymą bus panaikintas Reglamentas (EB) Nr. 2560/2001.

Peržiūros / keitimo / laikino galiojimo išlyga

Į pasiūlymą įtraukta peržiūros išlyga.

Europos ekonominė erdvė

Siūlomas teisės aktas yra susijęs su Europos ekonomine erdve, todėl turėtų būti taikomas ir jai.

Išsamus pasiūlymo paaiškinimas

Šia trumpa santrauka siekiama palengvinti sprendimo priėmimo procedūrą, nurodant pasiūlymo ir galiojančio Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 skirtumus. Pakeitus sąvokas pasikeitė visų straipsnių formuluotės. Tačiau jų esmė, išskyrus tris pagrindinius nurodytus pakeitimus, nesikeičia.

1 straipsnis – dalykas ir taikymo sritis – grindžiamas Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 1 straipsniu. Be to, jame nurodoma galimybė reglamentą taikyti ne tik eurui, bet ir kitoms valiutoms.

2 straipsnyje – sąvokų apibrėžtys – „tarptautinių mokėjimų“ sąvoka pradedama taikyti ir tiesioginio debeto operacijoms. Kitos sąvokos suderintos su vartojamomis Direktyvoje 2007/64/EB.

3 straipsnyje – komisiniai mokesčiai už tarptautinius mokėjimus – Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 3 straipsnis taisomas atsižvelgiant į naujas sąvokas. Mokėjimo paslaugų teikėjams numatoma aiški pareiga visada pasirinkti atitinkamą mokėjimą.

4 straipsnyje – mokėjimų supaprastinimas – atsižvelgiant į išplėstą šio pasiūlymo taikymo sritį, keičiamas Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 5 straipsnis.

5 straipsnis – mokėjimų balanso duomenų teikimas – keičia Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 6 straipsnį. Jame valstybėms narėms nustatomas terminas panaikinti pareigą teikti mokėjimų balanso statistinius duomenis.

6, 7 ir 8 straipsniai – kompetentingos institucijos, skundų nagrinėjimo procedūra ir neteisminio ginčų nagrinėjimo institucijos – nauji. Juose įtvirtinama valstybių narių pareiga įsteigti kompetentingas institucijas bei neteisminio ginčų nagrinėjimo institucijas ir sukurti skundų nagrinėjimo procedūras, kad būtų laikomasi šio reglamento reikalavimų. Juose taip pat numatomas reikalavimas, kad valstybės narės suteiktų Komisijai informaciją apie priemones, kurių buvo imtasi.

9 straipsnis – bendradarbiavimas – naujas. Juo reglamentuojamas kompetentingų institucijų ir neteisminio ginčų nagrinėjimo institucijų bendradarbiavimas sprendžiant tarptautinius ginčus.

10 straipsnis – sankcijos – keičia Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 7 straipsnį. Jame taip pat numatomas reikalavimas, kad valstybės narės suteiktų Komisijai išsamią

informaciją apie taikomas sankcijas.

11 straipsnis – taikymas valiutoms, neįeinančioms į eurozoną – keičia Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 9 straipsnio antrąją dalį. Jame taip pat įtvirtinama ankstesnės padėties išsaugojimo valstybėse narėse, kurios reglamentą jau taikė savo valiutoms, išlyga.

12 straipsnyje – peržiūros išlyga – keičiama panaši Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 8 straipsnyje įtvirtinta išlyga.

13 straipsnis – panaikinimas – naujas. Juo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 2560/2001.

14 straipsnis – įsigaliojimas – keičia Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 9 straipsnio pirmąją dalį.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl tarptautinių mokėjimų Bendrijoje

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą¹,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,

atsižvelgdami į Europos centrinio banko nuomonę³,

laikydami 251 straipsnyje nustatytos tvarkos⁴,

kadangi:

- (1) Siekiant užtikrinti sklandų vidaus rinkos veikimą ir palengvinti prekybą tarp valstybių Bendrijoje, labai svarbu, kad už tarptautinius mokėjimus eurai būtų renkami tokie patys komisiniai mokesčiai, kaip ir už atitinkamus mokėjimus valstybėje narėje. Šis principas įtvirtintas 2001 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr.2560/2001 dėl tarptautinių mokėjimų eurai⁵, kuris taikomas tarptautiniams mokėjimams eurai ir Švedijos kronomis, neviršijantiems 50 000 EUR.
- (2) 2008 m. vasario 11 d. priimtoje Komisijos ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 dėl tarptautinių mokėjimų eurai taikymo⁶ patvirtinama, kad, pradėjus taikyti Reglamentą (EB) Nr. 2560/2001, komisiniai mokesčiai už tarptautinius mokėjimus eurai sumažėjo iki nacionalinių komisinių mokesčių dydžio, o tai paskatino Europos mokėjimo paslaugų sektorių imtis pastangų, reikalingų Bendrijos masto mokėjimų infrastruktūrai sukurti.
- (3) Ataskaitoje nagrinėjami praktiniai sunkumai, su kuriais susidurta įgyvendinant Reglamentą (EB) Nr. 2560/2001. Todėl, siekiant išspręsti per peržiūrą nustatytas problemas, buvo pasiūlyta nemažai reglamento pakeitimų. Šios problemos susijusios su mokėjimų vidaus rinkos sutrikimu, kurį sukėlė nevienodos pareigos teikti

¹ OL C [...], [...], p. [...].

² OL C [...], [...], p. [...].

³ OL C [...], [...], p. [...].

⁴ OL C [...], [...], p. [...].

⁵ OJ L 344, 2001 12 28, p. 13.

⁶ COM (2008) 64 galutinis.

statistinius duomenis, taip pat su Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 įgyvendinimo sunkumais, kilusiais dėl to, kad nėra paskirtos nacionalinės kompetentingos institucijos, su neteisminio ginčų nagrinėjimo institucijų, kurios būtų atsakingos už su reglamentu susijusių ginčų sprendimą, nebuvimu bei aplinkybe, kad reglamentas netaikomas tiesioginio debeto operacijoms.

- (4) 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2007/64/EB dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje⁷ numatyti aktualūs teisiniai pagrindai Bendrijos masto bendrai mokėjimų rinkai sukurti. Siekiant užtikrinti abiejų teisės aktų teisinį nuoseklumą, patartina suderinti atitinkamas Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 nuostatas, visų pirma, sąvokas.
- (5) Reglamentas (EB) Nr. 2560/2001 taikomas tarptautiniams kredito pervedimams ir tarptautinėms elektroninėms mokėjimo operacijoms. Jis taip pat galioja tarptautiniams čekiams, tačiau tik skaidrumo sumetimais. Vadovaujantis Direktyvos 2007/64/EB tikslu sudaryti sąlygas tarptautiniams kredito pervedimams, patartina išplėsti reglamento taikymo sritį. Mokėjimo priemonėms, kurios daugiausia arba visada egzistuoja popierine forma – pavyzdžiui, čekiams – vis dar nerekomenduojama taikyti vienodų komisinių mokesčių principo, nes dėl savo pobūdžio jie nėra apdorojami taip veiksmingai kaip elektroniniai mokėjimai.
- (6) Kadangi reikėtų užkirsti kelią mokėjimų rinkos susiskirstymui, rekomenduojama taikyti vienodų komisinių mokesčių principą. Todėl kiekvienai tarptautinių mokėjimų operacijai turėtų būti nustatomas nacionalinis mokėjimas, pasižymintis tomis pačiomis arba panašiomis, visų pirma, pavidimo būdo, spartos ir automatizavimo laipsnio ypatybėmis, kaip ir tarptautinis mokėjimas.
- (7) Svarbu sudaryti mokėjimo paslaugų teikėjams lengvesnes sąlygas atlikti tarptautinius mokėjimus. Todėl turėtų būti skatinamas visų pirma tarptautinio banko sąskaitos numerio (IBAN) ir banko identifikavimo kodo (BIC) standartizavimas, o mokėjimo paslaugos vartotojams suteikiama pakankamai informacijos apie IBAN ir BIC.
- (8) Dėl nevienodų pareigų teikti mokėjimų balanso statistinius duomenis, taikomų tik tarptautinių mokėjimų operacijoms, trukdoma plėtoti integruotą mokėjimų rinką, visų pirma bendroje mokėjimų eurais erdvėje (SEPA). Todėl SEPA kontekste rekomenduojama palapsniui panaikinti šias pareigas teikti mokėjimo operacijų duomenis, atsižvelgiant į tai, kiek laiko reikia valstybėms narėms mokėjimų balanso duomenų teikimą suderinti su alternatyviais duomenų rinkimo metodais. Kad mokėjimų balanso statistiniai duomenys būtų teikiami nuosekliai, laiku ir veiksmingai, taip pat reikėtų užtikrinti, kad ir toliau būtų renkami laisvai prieinami mokėjimo įvairiomis mokėjimo priemonėmis duomenys, kaip antai IBAN, BIC ir operacijos suma arba pagrindiniai apibendrinti mokėjimo duomenys, jei duomenų rinkimas netrikdo automatinio mokėjimo apdorojimo ir gali būti visiškai automatizuojamas.
- (9) Tam, kad neteislingai taikant šį reglamentą būtų galima užtikrinti apskundimo galimybes, valstybės narės turėtų sukurti tinkamas ir veiksmingas skundo pateikimo ir apeliacijos, taip pat mokėjimo paslaugos vartotojo ir mokėjimo paslaugos teikėjo ginčų nagrinėjimo procedūras. Be to, svarbu paskirti kompetentingas institucijas ir

⁷ OJ L 319, 2007 12 5, p. 1.

neteismo ginčų nagrinėjimo institucijas, o prireikus naudotis taikomomis procedūromis.

- (10) Svarbu, kad kompetentingos institucijos ir neteisminio ginčų nagrinėjimo institucijos aktyviai bendradarbiautų Bendrijoje, siekdamos sklandžiai ir laiku išspręsti su šiuo reglamentu susijusius ginčus.
- (11) Valstybės narės už šio reglamento nuostatų pažeidimus nacionalinės teisės aktuose turėtų nustatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomąsias sankcijas.
- (12) Akivaizdu, kad labai naudinga šį reglamentą taikyti ir kitoms valiutoms nei euras, visų pirma atsižvelgiant į reglamentuojamų mokėjimų skaičių. Todėl siekiant sudaryti valstybėms narėms, kuriose naudojama kita nei euras valiuta, galimybes išplėsti šio reglamento taikymą tarptautiniams mokėjimams jų nacionaline valiuta, turėtų būti sukurta pranešimo procedūra. Vis dėlto reikėtų užtikrinti, kad šią procedūrą jau taikančios šalys neturėtų įvesti naujos pranešimo tvarkos.
- (13) Pageidautina, kad Komisija pateiktų IBAN ir BIC naudojimo ataskaitą siekiant supaprastinti mokėjimų tvarka Bendrijoje. Be to, Komisija turėtų parengti šio reglamento taikymo ataskaitą.
- (14) Siekiant teisinio tikrumo ir aiškumo reikėtų pakeisti Reglamentą (EB) Nr. 2560/2001.
- (15) Kad būtų užtikrintas šio reglamento ir Direktyvos 2007/64/EB teisinis nuoseklumas, visų pirma atsižvelgiant į mokėjimo paslaugų sąlygų ir duomenų teikimo reikalavimų skaidrumą, taip pat į teises ir pareigas, susijusias su mokėjimo paslaugų teikimu ir naudojimu, šis reglamentas turėtų būti taikomas nuo 2009 m. lapkričio 1 d.
- (16) Kadangi veiksnių, kurių reikia imtis, tikslų valstybės narės negali tinkamai pasiekti, o dėl veiksnių masto arba poveikio juos galima geriau pasiekti Bendrijos lygiu, Bendrija gali priimti priemones pagal Sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidarumo principą. Laikantis tame straipsnyje nustatyto proporcingumo principo, šiuo reglamentu neviršijama tai, kas būtina tiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis
Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomos tarptautinių mokėjimų Bendrijoje nuostatos, užtikrinant, kad už šiuos mokėjimus renkami tokie patys komisiniai mokesčiai kaip ir už mokėjimus ta pačia valiuta valstybėje narėje.
2. Šis reglamentas taikomas 50 000 EUR neviršijantiems tarptautiniams mokėjimams, kurie atliekami eurai arba 11 straipsnyje nurodytomis valstybių narių valiutomis.
3. Šis reglamentas netaikomas mokėjimams, kuriuos mokėjimo paslaugų teikėjas atlieka savo sąskaita.

2 straipsnis *Savokų apibrėžtys*

Šiame reglamente:

- (1) tarptautiniai mokėjimai – elektroninės mokėjimo operacijos, inicijuotos mokėtojo arba gavėjo ar jo pavedimu ir atliekamos per mokėjimo paslaugų teikėją arba jo skyrių vienoje valstybėje narėje, kuriomis siekiama perduoti gavėjui tam tikrą pinigų sumą per jo mokėjimo paslaugų teikėją arba jo skyrių kitoje valstybėje narėje;
- (2) mokėjimo priemonė – personalizuota (-os) priemonė (-ės) ir (arba) tam tikros procedūros, dėl kurių susitaria mokėjimo paslaugų vartotojas ir mokėjimo paslaugų teikėjas ir kurias mokėjimo paslaugų vartotojas naudoja mokėjimo operacijai inicijuoti;
- (3) mokėtojas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris turi mokėjimo sąskaitą ir leidžia vykdyti mokėjimo nurodymą iš tos mokėjimo sąskaitos arba, nesant mokėjimo sąskaitos, fizinis arba juridinis asmuo, kuris duoda mokėjimo nurodymą;
- (4) gavėjas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra numatytas gavėjas lėšų, kurios buvo mokėjimo operacijos dalykas;
- (5) mokėjimo paslaugos teikėjas – bet kokios Direktyvos 2007/64/EB 1 straipsnio 1 dalyje nurodytos kategorijos paslaugų teikėjas ir tos direktyvos 26 straipsnyje nurodytas fizinis arba juridinis asmuo;
- (6) mokėjimo paslaugų vartotojas – tai fizinis arba juridinis asmuo, kuris naudojasi mokėjimo paslauga kaip mokėtojas ir (arba) kaip gavėjas;
- (7) mokėjimo operacija – mokėtojo arba gavėjo inicijuotas veiksmas, kai lėšos perduodamos, pervedamos arba išimamos neatsižvelgiant į mokėtojo ir gavėjo įsipareigojimus, kuriais grindžiamas jų santykis;
- (8) mokėjimo nurodymas – mokėtojo arba gavėjo nurodymas jo mokėjimo paslaugų teikėjui įvykdyti mokėjimo operaciją;
- (9) komisiniai mokesčiai – visi mokėjimo paslaugos teikėjo iš mokėjimo paslaugos vartotojo renkami ir tiesiogiai arba netiesiogiai su mokėjimo operacija susiję mokesčiai.

3 straipsnis

Komisiniai mokesčiai už tarptautinius mokėjimus ir atitinkamus nacionalinius mokėjimus

1. Mokėjimo paslaugos teikėjas už tarptautinius mokėjimus renka tokius pačius komisinius mokesčius, kaip ir už tos pačios vertės atitinkamą mokėjimą valstybėje narėje, iš kurios inicijuojamas tarptautinis mokėjimas.
2. Šio straipsnio 1 dalies tikslais apskaičiuodamas komisinių mokesčių už tarptautinį mokėjimą dydį, mokėjimo paslaugos teikėjas pasirenka atitinkamą vidaus mokėjimą.

4 straipsnis
Mokėjimų automatizavimo supaprastinimo priemonės

1. Mokėjimo paslaugos teikėjas prireikus praneša mokėjimo paslaugos naudotojui pastarojo tarptautinį banko sąskaitos numerį (IBAN) ir banko identifikavimo kodą (BIC).

Be to, mokėjimo paslaugos teikėjas prireikus nurodo mokėjimo paslaugos naudotojo sąskaitos išrašuose arba jų priede pastarojo IBAN ir BIC.

2. Atsižvelgiant į konkrečios mokėjimo operacijos pobūdį, kai atliekama mokėtojo inicijuota operacija, mokėtojas paprašius praneša savo mokėjimo paslaugos teikėjui gavėjo IBAN ir gavėjo mokėjimo paslaugos teikėjo BIC.
3. Atsižvelgiant į konkrečios mokėjimo operacijos pobūdį, kai atliekama gavėjo inicijuota operacija, gavėjas paprašius praneša savo mokėjimo paslaugos teikėjui mokėtojo IBAN ir mokėtojo mokėjimo paslaugos teikėjo BIC.
4. Atsižvelgiant į mokėjimo operacijos pobūdį, kai išrašomos sąskaitos už prekes ir paslaugas Bendrijoje, tiekėjas, kuris gauna į šio reglamento taikymo sritį patenkantį mokėjimą, prireikus praneša klientams savo mokėjimo paslaugos teikėjo IBAN ir BIC.

5 straipsnis
Pareiga teikti mokėjimų balanso duomenis

1. Ne vėliau kaip iki 2010 m. sausio 1 d. valstybės narės panaikina nacionaliniuose teisės aktuose įtvirtintą mokėjimo paslaugos teikėjų pareigą teikti mokėjimų balanso statistinius duomenis, kai mokėjimo suma neviršija 50 000 EUR.
2. Ne vėliau kaip iki 2012 m. sausio 1 d. valstybės narės panaikina nacionaliniuose teisės aktuose įtvirtintą mokėjimo paslaugos teikėjų pareigą teikti mokėjimų balanso statistinius duomenis.
3. Nepažeidžiant šio straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatų, valstybės narės gali toliau rinkti apibendrintus duomenis arba kitą laisvai prieinamą informaciją, jei duomenų rinkimas atitinka šias sąlygas:
 - (a) neturi jokios įtakos automatizuotam mokėjimo paslaugos teikėjo mokėjimų apdorojimui;
 - (b) mokėjo paslaugų teikėjas jį gali visiškai automatizuoti.

6 straipsnis
Kompetentingos institucijos

1. Valstybės narės skiria institucijas, atsakingas už šio reglamento nuostatų laikymosi užtikrinimą.

Per šešis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo valstybės narės nurodo Komisijai kompetentingas institucijas. Jos nedelsdamos praneša Komisijai visus vėlesnius su šiomis institucijomis susijusius pasikeitimus.

7 straipsnis
Skundo nagrinėjimo procedūros

1. Valstybės narės sukuria procedūras, kurias leidžia mokėjimo paslaugos naudotojui arba kitoms suinteresuotosioms šalims kompetentingoms institucijoms pateikti skundus dėl mokėjimo paslaugos teikėjų tariamai padarytų šio reglamento nuostatų pažeidimo.
2. Tinkamais atvejais, nepažeisdamos teisės pagal nacionalinę proceso teisę kreiptis į teismą, kompetentingos institucijos savo atsakyme skundą pateikusį asmenį informuoja apie 8 straipsnyje nustatyta tvarka sukurtas skundo ir neteisminio ginčų nagrinėjimo procedūras.

8 straipsnis
Neteisminio ginčų nagrinėjimo procedūros

1. Valstybės narės sukuria tinkamas ir veiksmingas skundo ir neteisminio ginčų nagrinėjimo procedūras mokėjimo paslaugų vartotojų ir jų mokėjimo paslaugų teikėjų ginčams dėl pagal šį reglamentą kylančių teisių ir pareigų spręsti ir prireikus pasitelkia esamas įstaigas.
2. Per šešis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo valstybės narės nurodo Komisijai tas įstaigas. Jos nedelsdamos praneša Komisijai visus vėlesnius su šiomis įstaigomis susijusius pasikeitimus.

9 straipsnis
Tarpvalstybinis bendradarbiavimas

1. 6 ir 8 straipsniuose nurodytos įvairių valstybių narių kompetentingos institucijos ir neteisminio ginčų nagrinėjimo institucijos aktyviai bendradarbiauja sprendamos tarptautinius ginčus.

10 straipsnis
Sankcijos

1. Valstybės narės nustato sankcijų už šio reglamento pažeidimus skyrimo taisyklės ir imasi visų būtinų jų įgyvendinimą užtikrinančių priemonių. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Apie šias nuostatas valstybės narės praneša Komisijai ne vėliau kaip ... [dvylika mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo] ir nedelsdamos praneša apie bet kokius vėlesnius joms poveikį turinčius pakeitimus.

11 straipsnis
Taikymas kitoms nei euras valiutomis

1. Valstybės narės, kuriose naudojama kita nei euras valiuta ir kurios ketina išplėsti šio reglamento taikymo sritį savo valiutai, praneša Komisijai apie savo sprendimą.

Pranešimas bus paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Toks taikymo išplėtimas įsigalioja po 14 dienų nuo minėto paskelbimo.

2. Valstybės narės, kurios šio reglamento įsigaliojimo dieną jau įvykdė pranešimo procedūrą pagal Reglamento (EB) Nr. 2560/2001 9 straipsnį, nebeteikia pranešimo, nurodyto šio straipsnio 1 dalyje.

12 straipsnis
Peržiūros išlyga

1. Komisija ne vėliau kaip iki 2012 m. gruodžio 31 d. pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Europos centriniam bankui IBAN ir BIC naudojimo automatizuojant mokėjimus ataskaitą ir prireikus – atitinkamus pasiūlymus.
2. Komisija ne vėliau kaip iki 2015 m. gruodžio 31 d. pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Europos centriniam bankui šio reglamento taikymo ataskaitą ir prireikus – atitinkamus pasiūlymus.

13 straipsnis
Panaikinimas

Reglamentas (EB) Nr. 2560/2001 panaikinamas.

Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

14 straipsnis
Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja 20-ą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2009 m. lapkričio 1 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas